

**Materiał ćwiczeniowy dla nauczycieli języka polskiego.
Kompozycja wypowiedzi: struktura i spójność akapitów w wypracowaniu maturalnym**

Wypracowanie zamieszczone w materiale zostało napisane przez ucznia na temat egzaminacyjny opublikowany w [Arkuszu pokazowym](#) na stronie CKE.

Temat

Miłość – inspiruje, ale czasem podcina skrzydła.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej – utworu epickiego albo dramatycznego
- innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki
- wybranych kontekstów.

Komentarz do struktury wypracowania

Struktura całej pracy jest przemyślana. Elementy treściowe wypowiedzi są zorganizowane problemowo: na początku omówiono przykłady miłości nieszczęśliwej dwóch bohaterów potwierdzających romantyczną postawę wobec obiektu swoich uczuć, następnie analizie poddano miłość do ojczyzny.

Podział wypowiedzi jest poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity.

Komentarz do spójności wypracowania

Poszczególne części pracy – wstęp, część zasadnicza (rozwińnięcie) i zakończenie – powiązane semantycznie i formalnie poprzez temat i konstrukcje językowe służące budowaniu logicznego wyводу myślowego (zaznaczono je żółtym kolorem), jak również za sprawą składni argumentacyjnej. Wykorzystano także struktury służące wprowadzeniu argumentów i kontrargumentów w celu potwierdzenia stanowiska na temat roli miłości w życiu człowieka. Szczegółowe uwagi do spójności w wypracowaniu zamieszczono w prawej kolumnie tabeli.

Wypracowanie ucznia	Ocena kompozycji: struktury i spójności w wypracowaniu
<p>Każdy z nas poszukuje prawdziwej <u>miłości</u>. Jest <u>to</u> chyba jedno z najbardziej pożądaných przez ludzi uczuć. <u>Jednak</u> <u>miłość</u> nie zawsze wpływa korzystnie na działania człowieka. Jednych <u>uskrzydła</u>, innym z kolei podcina skrzydła. <u>Niekiedy</u> <u>miłość</u> oddziałuje na nas z dwóch perspektyw – potrafi zarazem nas inspirować, ale i wywoływać negatywne <u>emocje</u> i <u>reakcje</u>. Są <u>one</u> uzależnione i od okoliczności i od obiektu uczuć.</p> <p>Bohaterem, który pogrąża się w swojej miłości, jest <u>Wokulski</u> – główna postać „Lalki” Bolesława Prusa. <u>Wokulski</u> ogromnym <u>uczuciem</u></p>	<p>Pierwsze zdanie, zawierające powszechnie znaną prawdę, łączy się ze zdaniem drugim poprzez nawiązanie do – kończącego to pierwsze wypowiedzenie – słowa <i>miłość</i>: <i>Jest to</i> [czyli: <i>miłość</i>]. W zdaniu drugim zmieniono liczbę: z zaimka w liczbie mnogiej <i>nas</i> na rzeczownik w liczbie pojedynczej <i>człowieka</i>. Spowodowało to zaburzenie w spójności formalnej wyvodu. W trzecim zdaniu ponownie pojawia się zaimek osobowy w liczbie mnogiej <i>nas</i>, spójność osiągnięto, ale kosztem powtórzenia wyrazu <i>miłość</i>. Zdanie podsumowujące zawiera nawiązanie do sformułowania kończącego: <i>Są one</i> [emocje i reakcje]. Zdania są odpowiednio połączone również dzięki konsekwentnemu zastosowaniu czasu teraźniejszego. Wywód myślowy funkcjonalnie organizują spójnik przeciwstawny <i>jednak</i> i przysłówek <i>niekiedy</i>. Akapit w większości jest spójny semantycznie i formalnie.</p> <p>Spójność semantyczną osiągnięto poprzez podporządkowanie rozważań uczuciu Wokulskiego do Izabeli i wpływowi tego uczucia na bohatera. Poszczególne zdania powiązane formalnie podmiotem lub formami gramatycznymi czasowników. Wywód myślowy funkcjonalnie organizują sformułowania:</p>

darzy Izabelę Łęcką – dużo młodszą od niego arystokratkę. **Z pewnością** można uznać, że w pewnych aspektach miłość ta pchnęła bohatera do rozwoju. **W końcu** to dzięki uczuciu do Łęckiej Stanisław dorobił się tak dużego majątku oraz zyskał wpływy wśród arystokracji. Chciał po prostu zaimponować ukochanej. **Jednak z drugiej strony** nie można zaprzeczyć, że relacja Wokulskiego z Izabelą poniekąd podcięła bohaterowi skrzydła. Mężczyzna porzucił swoje dawne ambicje naukowe, np. dla Łęckiej zrezygnował z możliwości rozwoju w Paryżu u boku Geista. **Przykład Stanisława pokazuje więc**, że człowiek, zaślepiony w swym uczuciu, może rozwinąć się, zainspirować, przy jednoczesnym odejściu od własnych ambicji, porzuceniu dawnych zainteresowań.

Postacią, która **również** przeżywa zawód miłosny, jest Werter – główny bohater „Cierpień młodego Wertera” autorstwa Johanna Wolfganga Goethego. Werter szalenie kocha Lottę. Związek ten nie może **jednak** zaistnieć, gdyż dziewczyna ma już narzeczonego. **Jest to więc** miłość nieszczęśliwa. Główny bohater próbuje co prawda żyć z dala od ukochanej, jednak szybko przekonuje się o braku sensu takiego życia. Wraca zatem do miejsca, gdzie mieszka Lotta. Świadomy niemożliwości bycia z ukochaną, młodzieniec popełnia samobójstwo. **Trudno** takie uczucie nazwać inspirującym, widzimy je raczej jako destrukcyjne. **Jednak z pewnością można stwierdzić**, że miłość Wertera pozwoliła mu zaznać stanu, jakim jest prawdziwe kochanie drugiej osoby. Czy to samo w sobie nie jest już inspirujące? Postać Wertera jest przykładem na to, że mimo iż miłość

- *z pewnością, w końcu* – sygnalizują wnioskowanie
- *jednak z drugiej strony* – wprowadza nową myśl
- *przykład [...] pokazuje więc* – wprowadza konkluzję.

Konsekwentnie utrzymano czas teraźniejszy. Akapit jest spójny semantycznie i formalnie.

Spójność treściową osiągnięto poprzez podporządkowanie rozważań uczuciu Wertera do Lotty i wpływowi tego uczucia na bohatera. Poszczególne zdania powiązane formalnie podmiotem, zaimkiem wskazującym lub spójnikami. Wywód myślowy organizują sformułowania:

- *jest to więc, zatem* – sygnalizują wnioskowanie
- *jednak, trudno [...], jednak z pewnością można stwierdzić [...]* – zapowiadają przeciwstawienie
- *ostatecznie* – sygnalizują konkluzję.

Konsekwentnie utrzymano czas teraźniejszy, dzięki czemu spójność tekstu została podkreślona. Akapit jest spójny semantycznie i formalnie.

wprowadza nas w zupełnie nowy, inspirujący stan, to **ostatecznie** może doprowadzić człowieka do zguby.

Odwzajemnione uczucie przeżywają **z kolei** Romeo i Julia – tytułowi bohaterowie tragedii napisanej przez Williama Szekspira. Miłość od pierwszego wejrzenia bardzo silnie wpłynęła na bohaterów. Zainspirowała ich do walki o własne szczęście. **Można powiedzieć**, że uczucie tych dwojga wzniosło się ponad dzielące przeszkody – konflikt zwaśnionych rodów. **Niestety**, historia kochanków nie zakończyła się szczęśliwie. Uczucie doprowadziło ostatecznie do śmierci, ale uświadomiło za to bliskim złe postępowanie. **Przykład** Romea i Julii **pokazuje**, że czasem konieczny jest bunt, aby coś zmienić. A do takiego **właśnie** sprzeciwu może zmotywować nas miłość. **Oczywiście**, nie mamy pewności, że podjęte przez nas działania zakończą się dobrze dla nas samych. Miłość niekiedy kończy się tragicznie, **jednak przy tym** potrafi wpłynąć na innych, niekoniecznie tylko na zakochanych.

Bohaterem, **któremu również** nie jest obce uczucie miłości, stała się tytułowa postać powieści poetyckiej „Konrad Wallenrod” Adama Mickiewicza. **Jednak w tym przypadku** warto zwrócić uwagę na miłość nie do osoby, ale do ojczyzny. **To właśnie** umiłowanie kraju ojczystego – Litwy – wzbudziło w Konradzie przebiegłość, uparte dążenie do osiągnięcia makiawelicznego celu, czyli zguby Zakonu Krzyżackiego. Patriotyzm był dla głównego bohatera czymś, dzięki czemu stał się on zdolny do takich czynów, o których wielu bałoby się nawet pomyśleć. **Jednak przy tym** jego miłość do ojczyzny okazała się dla niego **także** zgubna

Spójność treściową osiągnięto poprzez podporządkowanie rozważań uczuciom bohaterów, a formalną – dzięki zastosowaniu jednorodnych gramatycznie form czasowników, rzeczowników, zaimków. Wywód myślowy organizują sformułowania: *z kolei, można powiedzieć, niestety, przykład pokazuje, właśnie, oczywiście, jednak przy tym*. Konsekwentnie utrzymany czas terazniejszy podkreśla spójność tekstu. Akapit jest spójny semantycznie i formalnie.

Spójność treściową osiągnięto poprzez podporządkowanie rozważań patriotyzmowi tytułowego bohatera i konsekwencjom jego postawy. Poszczególne zdania powiązane formalnie podmiotem, zaimkami lub formami gramatycznym czasowników. Wywód myślowy organizują sformułowania: *której również, jednak w tym przypadku, to właśnie, jednak przy tym*. Konsekwentnie utrzymano czas terazniejszy, dzięki czemu podkreślono spójność tekstu. Akapit jest spójny semantycznie i formalnie.

– doprowadziła do naznaczenia go piętnem zdrajcy ludzi, którzy go wychowali. Doprowadziła do splamienia jego honoru, złamania zasad etosu rycerskiego. Przez nią Wallenrod był w stanie wejść na drogę nieetycznego postępowania. Postać Konrada Wallenroda idealnie ukazuje, jak silne jest oddziaływanie miłości na człowieka. Doprowadza do tego, że jesteśmy w stanie osiągnąć własne cele, stajemy się odważniejsi w swych działaniach, ale niestety czasami robimy to w sposób niegodny naśladowania, wkraczamy na złą ścieżkę.

Podsumowując, miłość ma bardzo silny wpływ na nasze postępowanie, czasem pozytywny, a czasem negatywny. Może nas inspirować, ale także sprowadzać na złą drogę, podciąć skrzydła, a niekiedy nawet doprowadzić do zguby. Dzieje się tak w różnych okolicznościach i w przypadku odmiennych obiektów uczuć. **W konsekwencji tego stwierdzenia** tylko jedno może być pewne – miłość to zdecydowanie nieobliczalne uczucie. My, ludzie, jako istoty emocjonalne nie jesteśmy w stanie uchronić się przed nim ani uniknąć konsekwencji działań podejmowanych pod wpływem miłości.

Podsumowanie zbudowane w przemyślany sposób, z wyraźnym wskazaniem na temat oraz z nawiązaniem do stanowiska zajętego we wstępie. W konkluzji wskazano na niemożliwość zapanowania nad miłością i uniknięcia konsekwencji uczucia. Spójność semantyczną i formalną akapitu zachowano dzięki skoncentrowaniu się na problemie miłości, zachowaniu jednorodnych form gramatycznych czasowników, rzeczowników, zaimków. Wnioskowanie zasygnalizowano sformułowaniami: *podsumowując, w konsekwencji tego stwierdzenia*.